

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/362/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214290
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712214290.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika za ktorého koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 15C/196/2012-66 zo dňa 17. júna 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 104 ods. 2 O.s.p. zastavil konanie v súdnej veci. Vychádzal z postulátu, že nepreukázanie predbežného prerokovania nároku (§ 15 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci) je odstrániteľným nedostatkom podmienok konania (§ 103 O.s.p.), preto vykonal opatrenia na jeho odstránenie. Odporca ani na výzvu súdu nebol spôsobilý predložiť kópiu konkrétnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (v danej exekučnej veci), nakoľko žiadosti navrhovateľa (v celkovom počte vyše štyridsať tisíc) boli odporcovi doručené spolu s ôsmymi sprievodnými listami. Na základe tohto kritéria odporca vytvoril osem spisov, predmetom ktorých boli (viaceré) žiadosti uvedené v príslušných sprievodných listoch. Napriek opakovaným výzvam na doplnenie žiadostí adresovaných navrhovateľovi, tento nepreukázal požadované skutočnosti, nedoplnil žiadne informácie (či boli podané sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy, kedy sa žalobca dozvedel o škode) a nebol ochotný predložiť ani príslušné podklady - návrhy na zmenu exekútora s dátumom doručenia súdu, uznesenia o zmene súdneho exekútora a ďalšie. Z tohto dôvodu odporca považuje nárok žalobcu za predbežne neprerokovaný, zároveň nemôže jednoznačne potvrdiť, či jednotlivé (konkrétne) nároky boli aj predmetom doručených žiadostí o predbežné prerokovanie.

Navrhovateľ (v reakcii na opísané stanovisko odporcu) uviedol, že nedisponuje rovnopisom návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Originál návrhu podal osobne do podateľne odporcu, ktorý potvrdil prijatie individuálneho návrhu spolu s prijatím iných individuálnych návrhov označením ich súpisu prezenčnou pečiatkou a následne ho (odporca) založil do (svojho) spisu, ktorého oboznámenie (z tohto dôvodu) navrhovateľ v konaní požadoval. Printový rovnopis navrhovateľ nevyhotovoval z dôvodu hospodárnosti, disponuje však „jednotnou a nedeliteľnou“ databázou návrhov v elektronickej forme (obsahujúcou 43 597 návrhov), ktorú môže poskytnúť k dispozícii súdu. Zdôraznil, že v danom štádiu konania neexistuje námietka zo strany odporcu, že návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v tejto individuálnej veci podaný nebol.

Uvedené skutočnosti okresný súd vyhodnotil ako neunesenie dôkazného bremena navrhovateľom vo vzťahu k osobitnej podmienke konania - preukázaniu predbežného prerokovania uplatneného nároku Ministerstvom spravodlivosti SR (ďalej len ministerstvo). Nadväzne konštatoval neodstránenie nedostatku podmienky konania napriek výzvam súdu, dôsledkom čoho bola nevyhnutnosť zastaviť konanie.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta 1 O.s.p. tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Konštatoval zavinenie navrhovateľa na zastavení konania a zároveň okolnosť, že odporca si trovy konania neuplatnil.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na „opätovné prejednanie“. Napádal záver okresného súdu o nepreukázaní predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Predmetnú podmienku konania považoval za splnenú predložením zoznamu jednotlivých žiadostí, ktorý ministerstvo potvrdilo. Zopakoval, že odporca nikdy nenamietal okolnosť, že by navrhovateľ v tejto konkrétnej veci nepodal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Vytýkal okresnému súdu, že napriek viacnásobnému označeniu dôkazu (spis ministerstva), tento dôkaz nevykonal, resp. ho odignoroval bez kvalifikovaného odôvodnenia. Záver, že odporca „nemôže jednoznačne potvrdiť, že jednotlivé uplatnené nároky boli aj predmetom doručených žiadostí o predbežné prerokovanie“, označil odvolateľ za nelogický a zavádzajúci. Uzavrel, že hoci jeden dôkaz predložil a druhý označil, okresný súd k svojmu záveru nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybností.

Zároveň odvolateľ s poukázaním na koncepciu nezávislosti a objektívnej nestrannosti sudcu namietal, že v konaní rozhodoval vylúčený sudca. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v navrhovateľom označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno konajúceho sudcu považovať za nestranného. Rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd.

Za dôvod zrušenia napadnutého uznesenia navrhovateľ označil aj okolnosť, že konečné meritórne rozhodnutie neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že „súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.“ Takýto postup okresného súdu, ktorý predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania otázky nestrannosti sudcu, podľa odvolateľa, zakladá porušenie jeho práva na súdnu ochranu. Okresný súd ignoroval žiadosť navrhovateľa o zrušenie nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, v dôsledku čoho sa nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení rozhodnutia, sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich protitvrdení, preto došlo k „degradácii zásady kontradiktórnosti“.

Vo vzťahu k výroku o trovách konania poukázal na účelnosť použitia motorového vozidla s enormnou spotrebou pohonných látok

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd sa nezaoberal (z hľadiska rozsahu podstatnou) časťou odvolacej argumentácie navrhovateľa, ktorá nekorešpondovala s obsahom napadnutého rozhodnutia. V tejto spojitosti zdôrazňuje svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a tomu korelujúcu zodpovednosť navrhovateľa za konkrétne vymedzenie odvolania. Zároveň nie je možné zaoberať sa prieskumom procesných situácií namietaných odvolateľom, ku ktorým v konaní pred súdom prvého stupňa ani nedošlo. V tomto kontexte sú všetky odvolateľove tvrdenia o porušení práva na kontradiktórne konanie, o odňatí možnosti konať pred súdom v dôsledku neakceptovania žiadosti o odročenie pojednávania, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania..., či o účelnosti priznaných trov konania úplne bezpredmetné.

Nenáležitou je aj námietka o rozhodovaní veci vylúčeným sudcom. Odhliadnuc od okolnosti, že v súdnej veci žiadne rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti (ako to uvádza odvolateľ) voči zákonnej sudkyňi neexistuje, subjektívny pocit navrhovateľa nie je v tomto smere určujúci. Podstatné skutočnosti odôvodňujúce irelevanciu tvrdenia o konaní „vylúčeného sudcu“ sú jednak explicitné (č. I. 47 spisu) vylúčenie podania námietky zaujatosti samotným navrhovateľom a zároveň vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá sa vo veci necítila byť zaujatá. Nadväzne v tomto štádiu konania nie je daný právny dôvod na posudzovanie (ne)zaujatosti konajúceho sudcu nadriadeným súdom.

Odvolateľ poukazuje tiež na (niektoré) rozhodnutia Krajských súdov v Trnave, Nitre a Prešove o vylúčení všetkých sudcov konajúceho/okresného súdu. V danej súvislosti je potrebné upriamiť pozornosť tak na skutočnosť, že tieto rozhodnutia nie sú v súdnej veci záväzné (§ 135, § 226 O.s.p.), ako aj

na rozhodovaciu prax Krajských súdov v Banskej Bystrici, Trenčíne, Košiciach, Bratislave (tieto sudy zhodne ako konajúci odvolací súd nevideli dôvod pre vylúčenie sudcu v okolnosti, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu) a predovšetkým na aktuálnu aplikačnú prax Najvyššieho súdu SR. Najvyšší súd SR sa i pri zohľadnení tzv. teórie zdania v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti sudcu v každej veci zachovať vecný profesionálny prístup, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je údajný nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci; teda nie je daný dôvod pre jeho vylúčenie. Osobitosť vzťahu sudcu k štátu umožňuje sudcovi konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach týkajúcich sa štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu sudcovskej funkcie má, ako aj vo veciach týkajúcich sa súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu (bližšie napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc 54/2012, 1Nc 16/2012).

Zároveň platí, že procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy a procesné úkony a rozhodovať podľa nich (rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 329/2004). Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie totiž nie je záväzok súdu rozhodovať v súlade so skutkovými a právnymi názormi účastníka konania.

Okresný súd v súčasnom štádiu prejednávania veci síce náležite vychádzal zo záverov predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ale v niektorých (svojim charakterom podstatných) dielčích otázkach nebol úplne dôsledný. Problematickým sa javí dostatočne jasné vymedzenie procesného stavu, ktorý vzal okresný súd za základ aktuálne posudzovaného rozhodnutia. Z obsahu odôvodnenia je možné (opodstatnene) nadobudnúť dojem, že nepreukázanie predbežného prerokovania nároku je viac predpokladom/ domnienkou prvostupňového súdu, ako jeho jednoznačne ustáleným záverom.

Obdobne nie je zjavné, ako sa vyporiadal s dôkaznou povinnosťou navrhovateľa; osobitne s možnosťou jej splnenia nielen predložením konkrétneho dôkazu, ale aj iba jeho (jednoduchým) označením. V tejto súvislosti odvolací súd zo všeobecného hľadiska uvádza, že je namieste vyžadovať od účastníka/ navrhovateľa predloženie dôkazu, ktorý je výsledkom jeho vlastnej činnosti, bol ním vytvorený a teda logicky musí byť v jeho dispozícii. Prenášanie dôkaznej povinnosti v takomto prípade na protistranu, napr. tým že predmetná písomnosť jej mala byť zaslaná, nie je opodstatnené. Najmä za situácie, že nie je preukázané prijatie konkrétne individualizovanej písomnosti (navyše v celom jej relevantnom rozsahu). Taktiež v prípade zastavenia konania pre nepreukázanie predbežného prerokovania nároku musí byť z odôvodnenia dotknutého rozhodnutia zjavné, prečo okresný súd nepostúpil vec príslušnému orgánu. Na jednej strane totiž okresný súd uzavrel, že predbežné prerokovanie nároku ministerstvom je špecifickou podmienkou prebiehajúceho súdneho konania (súdne konaniu má predchádzať iné konanie), ale z konštatovania jeho nepreukázania nevyvodil aj (popri zastavení konania) subsidiárny výrok o postúpení veci.

Napokon úlohou okresného súdu bolo právne vyhodnotiť súvislosti vyplývajúce z ust. § 16 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v zmysle ktorého neodstránenie nedostatkov žiadosti o predbežné prerokovanie nároku nebráni poškodenému domáhať sa (za splnenia ostatných zákonných podmienok) uplatnenia nároku na všeobecnom súde. Osobitne, ak z vyjadrenia odporcu sa javí pravdepodobným, že návrh na predbežné prerokovanie žiadosti podaný bol, avšak len nemal všetky náležitosti.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.